

Nr 29.

Av herr **Westman m. fl.**, om ökat anslag till materiel m. m. för vissa institutioner vid universitetet i Uppsala.

Sedan flera år tillbaka har Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen under 8:de huvudtiteln äskat ett extra reservationsanslag å 25,000 kronor för beredande av ytterligare medel till materiel m. m. för vissa institutioner vid Uppsala universitet, vilket anslag även av riksdagen beviljats. Från universitetsmyndigheternas sida ha dock för ändamålet begärts vida högre belopp och dessa uppförda å ordinarie stat, med departementschefen har ansett sig nödsakad uppskjuta frågan om en mera definitiv reglering av hithörande anslag och hänvisat universitetet att tillsvidare bestrida merkostnaderna för institutionerna med reservfondens medel. I förra årets statsverksproposition uttalade ecklesiastikministern härom följande:

»Jag anser det vara mycket betänkligt att på detta sätt belasta reservfonden, helst inkomsten för denna fond med hänsyn till sjunkande arrenden — arrendena beräknas efter 10-årig medelmarkegång — med all sannolikhet komma att väsentligt minska. Denna omständighet i förening med vad jag ovan anfört gör, att jag anser det angeläget, att redan nästa år en reglering av hithörande förhållanden kommer till stånd, en reglering, som ej endast skall bringa reda och överskådlighet i dessa förhållanden utan även medföra en bättre hushållning med allmänna medel, vare sig dessa äro statsmedel i egentlig mening eller äro att betrakta som universitetets egna medel.»

I årets statsverksproposition föreslås emellertid ingen definitiv reglering av frågan utan endast en höjning av det extra förstärkningsanslaget från 25,000 kronor till 45,000 kronor, medan från universitetets sida hade begärts omkring 148,000 kronor. Samtidigt meddelas, att den redan förra året beräknade nedgången i inkomster för universitetets s. k. reservfond har inträtt och kommer att fortfara även under nästa budgetår på grund av bl. a. sjunkande arrenden från universitetets hemman. Det framgår uppenbart av den i propositionen lämnade redogörelsen, att denna reservfond — d. v. s. det årliga överskottet från vissa inkomstitlar, avsett att användas för universitetets tillfälliga och oförutsedda behov — icke kan fortfarande anlitas i sådan utsträckning för institutionernas regelmässiga materielkostnader, utan att marginalen för universitetets tillfälliga och oförutsedda utgifter blir alldeles för obetydlig. Under sådana förhållanden torde hänvisningen till universitetets reservfond för täckande av institutionernas merutgifter vara fruktlös. De många övriga behov, som ur reservfonden böra tillgodoses, komma säkerligen att nödvändiggöra en avsevärd reduktion av de belopp, som kunna ur reservfonden lämnas för institutionernas löpande materielkostnader, därest statsanslaget ej höjes utöver vad Kungl. Maj:t föreslår.

Spörsmålet gäller alltså, huruvida de krav på modern utrustning av institutionerna, som den naturvetenskapliga forskningen och undervisningen ställer, skola kunna i någorlunda tillfredsställande omfattning tillgodoses. Den matematisk-naturvetenskapliga sektionen har i sin framställning i ärendet fäst statsmakternas uppmärksamhet därpå, att om svensk naturforskning skall kunna bibehålla den plats inom internationell vetenskap, som den lyckats förvärva, och fylla de ökade anspråk, som ställas på densamma, så krävas ovillkorligen betydligt förbättrade resurser. Det är ingalunda så — säger sektionen — som kanske ännu en eller annan konservativ vetenskapsman förmenar, att idéerna betyda allt, den instrumentella utrustningen så gott som intet. Utvecklingen har odisputabelt visat, att en vetenskaplig institution, som saknar tillräckliga materiella hjälpmedel, helt enkelt är avstängd från möjligheten att fritt följa och bidra till vetenskapens framsteg, även om dess personal fyller de högsta anspråk i intellektuellt avseende. Det framhålles ock med fog, att de stora framsteg, som höjt den materiella kulturen till dess nuvarande nivå, nästan undantagslöst ytterst vila på uppslag, framsprungna ur det rent vetenskapliga experimentella och teoretiska forskningsarbetet.

Under hänvisning till de i statsverkspropositionen refererade handlingarna i ärendet, och då det av Kungl. Maj:t begärda extra anslaget enligt vår mening är otillräckligt, föreslå vi, i avbidan på att en mera definitiv reglering av de ordinarie materielanslagen kommer till stånd genom Kungl. Maj:ts initiativ, en höjning av det i statsverkspropositionen, 8:de huvudtiteln, p. 89, upptagna anslaget å 45,000 kronor till 125,000 kronor.

Vi hemställa alltså,

att riksdagen må för beredande av ytterligare medel till materiel m. fl. för vissa institutioner vid Uppsala universitet för budgetåret 1930—1931 anvisa ett extra reservationsanslag av 125,000 kronor.

Stockholm den 17 januari 1930.

K. G. Westman.

C. A. Reuterskiöld.

Alfred Petré.